

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi terveydensuojelulain, elintarvikelain, kemikaalilain, toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain sekä kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydensuojelulakia, elintarvikelakia, kemikaalilakia, toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annettua lakia sekä kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annettua lakia. Lakeihin ehdotetaan lisättäviksi säännökset, joiden mukaan valtion tulisi korvata kunnille kustannukset, jotka aiheutuvat keskusviranomaisten kunnille toimeenpantaviksi antamista sellaisista tehtävistä, jotka on säädetty edellä mainituissa ympäristöterveydenhuollon laeissa keskusviranomaisen tehtäviksi. Lakeihin ehdotetaan myös lisättäviksi kunnan toiminnanharjoittajilta perimien maksujen viivästyskorkoa koskevat säännökset.

Terveydensuojelulakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan puolustusvoimat vastaisivat kunnan terveydensuojeluviranomaisen tehtävistä puolustusvoimien sotilaallisissa harjoituksissa, maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävissä kohteissa sekä sotilaallisessa kriisinhallinnassa ulkomailla. Lisäksi terveydensuojelulakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan kunnan tulisi huolehtia alueellaan lain soveltamisalaan liittyvistä Maailman terveysjärjestön terveys-säännöstön eräissä artikloissa tarkoitetuista tehtävistä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Johdanto	4
Maksut	4
Terveysturvallisuus ja puolustusvoimissa	4
Maailman terveysjärjestön (WHO) kansainvälisen terveyssäännösten (2005) toimeenpano	4
2. Nykytila	5
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö	5
Valtion korvaus keskusviranomaisen kunnille esittämien hankkeiden kustannuksista	5
Viivästyskorko	6
Ympäristöterveydenhuolto puolustusvoimissa	6
Laivojen saniteettitoimenpiteistä vapauttamistarkastukset	7
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	8
3.1. Tavoitteet	8
3.2. Keskeiset ehdotukset	8
4. Esityksen vaikutukset	8
4.1. Taloudelliset vaikutukset	8
Keskusviranomaisten kunnille esittämät hankkeet	8
Viivästyskorko	9
Saniteettitoimenpiteistä vapauttamista koskevien todistusten myöntäminen laivoille	9
4.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan	10
5. Asian valmistelu	10
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	13
1. Lakiehdotuksen perustelut	13
1.1. Terveysturvallisuuslaki	13
1.2. Elintarvikelaki	15
1.3. Kemikaalilaki	16
1.4. Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi	16
1.5. Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta	17
2. Voimaantulo	17
3. Suhde perustuslakiin ja säätämisyhteistyö	17
LAKIEHDOTUKSET	19
Laki terveydensuojelulain muuttamisesta	19
Laki elintarvikelain 71 ja 72 §:n muuttamisesta	21
Laki kemikaalilain 60 § muuttamisesta	22
Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain 25 a ja 25 b §:n muuttamisesta	23
Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 20 ja 21 §:n muuttamisesta	24

LIITE	25
RINNAKKAISTEKSTIT	25
Laki terveydensuojelulain muuttamisesta.....	25
Laki elintarvikelain 71 ja 72 §:n muuttamisesta	28
Laki kemikaalilain 60 § muuttamisesta.....	30
Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain 25 a ja 25 b §:n muuttamisesta	32
Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 20 ja 21 §:n muuttamisesta	34

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Maksut

Esitysehdotus laeiksi terveydensuojelulain (763/1994), elintarvikelain (23/2006), kemikaalilain (744/1989), toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain (693/1976) sekä kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004), jäljempänä *ympäristöterveydenhuollon lait*, muuttamisesta liittyy Suomen Kuntaliiton 12 päivänä kesäkuuta 2006 päivätyyn aloitteeseen. Aloite on osoitettu sosiaali- ja terveysministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle ja kauppa- ja teollisuusministeriölle. Ministeriöiden kesken on sovittu, että aloite käsitellään sosiaali- ja terveysministeriössä kaikkien lakien osalta.

Suomen Kuntaliitto ry:n aloitteessa viitataan 1 päivänä toukokuuta 2006 voimaan tulleen terveydensuojelulain muuttamisesta annettua lakia (285/2006) koskevassa hallituksen esityksessä (HE 179/2005) olevaan mainintaan siitä, että Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen kuntien toimeenpanemiksi esittämistä näytteenottoprojekteista aiheutuvat kustannukset maksaisi pääsääntöisesti valtio. Suomen Kuntaliitto ry toteaa aloitteessaan, että terveydensuojelulain 50 §:ssä säädetään vain toiminnanharjoittajilta perittävistä maksuista. Suomen Kuntaliitto ry katsoo, että valtion tulisi vastata määräämistään ja usein vain osaan kuntia kohdistuvista markkinavalvonta- ja näytteenottoprojekteista, jottei kuntien tarvitse vastata keskusviranomaisen — Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen (1.1.2009 lukien Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto), Elintarviketurvallisuusviraston ja Kuluttajaviraston — omiin valvontasuunnitelmiin sisältyvien tehtävien kustannuksista.

Suomen Kuntaliitto ry ottaa aloitteessaan kantaa myös siihen, että maksujen viivästymisen varalle ei ole säädetty viivästyskorosta. Korkolain (633/1982) 1 §:ää ei sovelleta julkisoikeudellisesta perusteesta johtuvaan velkasuhteeseen, mistä syystä viivästyskor-

koa koskeva säännös olisi aloitteen mukaan lisättävä kaikkiin edellä mainittuihin ympäristöterveydenhuollon lakeihin.

Terveydensuojelu puolustusvoimissa

Ympäristöterveydenhuolto kuuluu terveydensuojelulain, terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain (322/1987) ja -asetuksen (371/1987) mukaan puolustusvoimien lakisääteisiin tehtäviin. Lisäksi elintarvikelaissa (23/2006) säädetään puolustusvoimille huolehtimisvelvollisuus kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle säädettyistä tehtävistä puolustusvoimien valvontaan kuuluvien elintarvikehuoneistojen osalta.

Maailman terveysjärjestön (WHO) kansainvälisen terveysäännösten (2005) toimeenpano

Maailman terveysjärjestön kansainvälinen terveysäännöstö (2005) (SopS 51/2007), jäljempänä *terveysäännöstö*, tuli voimaan 15 päivänä kesäkuuta 2007. Suomessa terveysäännöstö tuli voimaan samana päivänä. Terveysäännösten tavoitteena on tartuntatautien kansainvälisen leviämisen ehkäisy, torjunta ja hallinta kansaterveydellisillä keinoilla. Suomen voimassa oleva lainsäädäntö kattaa pääosin terveysäännösten sopimusvaltioille asettamat velvoitteet.

Terveysäännösten yhtenä tavoitteena on ehkäistä tautien kansainvälinen leviäminen laivaliikenteen välityksellä. Terveysäännösten 39 artiklan mukaan sopimusvaltion toimivaltaisen viranomaisen tulee antaa todistus aluksen saniteettitoimenpiteistä ja saniteettitoimenpiteistä vapauttamisesta, johon on kirjattu saatu näyttö ja suoritettut toimenpiteet. Toimivaltainen viranomainen voi antaa todistuksen aluksen saniteettitoimenpiteistä vapauttamisesta terveysäännösten 20 artiklassa mainitussa satamassa, jos se on vakuuttunut siitä, että laivassa ei ole tartunnanaiheuttajia eikä tartuntoja (kontaminaatiota). Terveysäännösten 20 artiklan mukaan kunkin sopimusvaltion tulee lähettää Maailman terveys-

järjestölle luettelo niistä satamista, joissa toimivaltainen viranomaisena on valtuutettu myöntämään todistuksia aluksen saniteettitoimenpiteistä tai myöntämään todistuksia aluksen saniteettitoimenpiteistä vapauttamisesta. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto määrää edellä mainitut satamat terveydensuojelulain 52 §:n nojalla.

Laivojen saniteettitoimenpiteistä vapauttaminen kuuluu asiallisesti terveydensuojelulain soveltamisalaan. Laissa ei kuitenkaan ole säännöstä siitä, että kunnan tulisi huolehtia alueellaan kansainvälisistä velvoitteista, kuten terveyssäännösten mukaisista tehtävistä.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Valtion korvaus keskusviranomaisen kunnille esittämien hankkeiden kustannuksista

Ympäristöterveydenhuollon lakeja muutettiin vuonna 2006 siten, että ympäristöterveydenhuollon keskusviranomaisten tulee laatia ympäristöterveydenhuollon yhteinen ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelma, joka ohjaa keskusviranomaisten omien toimialakohtaisten valvontaohjelmien laadintaa. Lisäksi kuntien tulee laatia kunkin lain mukainen oma kunnallinen valvontasuunnitelma, jotka yhdistetään kunnassa yhteiseksi ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaksi. Valvontasuunnitelma laatimisessa tulee ottaa huomioon toimialakohtaiset valtakunnalliset valvontaohjelmat. Samassa yhteydessä edellä mainittujen lakien mukaisten kuntien toimeenpanemien suoritteiden maksullisuutta laajennettiin siten, että kuntien tulee periä maksu edellä mainitun valvontasuunnitelman mukaisista säännöllisistä tarkastuksista, näytteenotosta ja tutkimuksista. Uudistuksen tavoitteena oli yhdenmukaistaa keskusviranomaisten toimeenpanemaa kuntien valvonnan ohjausta sekä parantaa ympäristöterveydenhuollon valvonnan suunnitelmallisuutta. Lisäksi tavoitteena on turvata kunnan ympäristöterveydenhuollon voimavaroja nykyistä paremmin.

Kunnan valvontasuunnitelman laatiminen perustuu valvontakohteiden riskinarviointiin,

joka tapahtuu kunnissa. Riskiarvioinnin perusteella määritellään valvontakohteisiin toimeenpantava säännöllinen valvonta, josta kunta perii maksun.

Keskusviranomaiset voivat esittää toimialakohtaisessa valvontaohjelmassaan kuntien tehtäväksi hankkeita, jotka voidaan sisällyttää kunnan valvontasuunnitelmaan. Näissä tapauksissa hankkeet liittyvät usein toimialan painopistealueisiin ja niiden tarkoitus on ohjata ja kohdentaa kunnan toimeenpanemaa säännöllistä valvontaa. Käytännössä on kysymys hankkeista, jotka sisältävät valvontaa, joka kuntien tulisi keskusviranomaisen esittämästä hankkeesta riippumatta omaloitteisesti toimeenpanna kohteisiin. Kunnilla ei ole velvollisuutta osallistua edellä mainittuihin keskusviranomaisten esittämiin valvontahankkeisiin lukuun ottamatta kemikaalilain 7 §:n 4 momentin ja 8 d §:ssä säädettyjä kemikaalivalvontahankkeita, joihin osallistuminen on kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle lakisääteinen velvollisuus. Muihin kuin kemikaalilaisissa tarkoitettuihin ympäristöterveyden huollon hankkeisiin osallistuminen on kuitenkin tarkoituksenmukaista, koska hankkeiden tarkoituksena on helpottaa kunnan lakisääteisen valvontatehtävän hoitamista. Hankkeisiin liittyvistä tarkastuksista, näytteenotosta, tutkimuksista ja selvityksistä aiheutuneet kustannukset ovat toiminnanharjoittajan korvattavia voimassa olevien ympäristöterveydenhuollon lakien mukaisesti silloin, kun hanke sisältyy kunnan valvontasuunnitelmaan.

Edellisen lisäksi keskusviranomaiset voivat esittää kunnille toimeenpantavaksi erilaisia projekteja, selvityksiä, hankkeita ja muita tehtäviä, jotka kuuluvat lain mukaan yksinomaan keskusviranomaisten tehtäväksi. Edellä mainitut tehtävät voivat sisältyä tai olla sisällyttäessä keskusviranomaisten toimialakohtaisiin valvontaohjelmiin. Joissakin tapauksissa keskusviranomaisten esittämiä projekteja ei ole kohdennettu kaikille kunnille, vaan vain esimerkiksi yhden läänin alueen kuntiin tai sellaisille alueille, joissa hankkeen kohteena olevat valvontakohteet sijaitsevat.

Kunnat ovat joissain tilanteissa avustaneet keskusviranomaisia (Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus, sekä Elintarviketurvallisuusvirasto) näiden virka-apupyynn-

nöstä terveydensuojelu- ja elintarvikelain soveltamisalaan kuuluvien valvontaohjeiden laatimisessa.

Kunnan toimeenpantavaksi esitetyt tehtävät ovat usein selkeästi luonteeltaan kertaluonteisia, merkittäviä henkilöstö- tai laboratorioresursseja vaativia tai nopeasti toimeenpantavia. Näissä tilanteissa saattaa olla epäselvää, maksaako toimenpiteistä aiheutuneet kulut keskusviranomaisen, toiminnanharjoittaja vai kunta.

Keskusviranomaisille kuulevien tehtävien osalta keskusviranomaiset ovat usein vastanneet hankkeiden mahdollisista laboratorio-kustannuksista ja tarvittaessa näytteiden lähettämisestä. Näytteenotosta aiheutuneita kustannuksia ei ole yleensä korvattu kunnille, koska on katsottu, että näytteenotto tukee kuntien omaa valvontaa tuottamalla tietoa oman kunnan valvontakohteista Tarkastuksesta (esimerkiksi elintarvikepakkausten pakkausmerkinnät sekä kulutustavaroiden turvallisuus) aiheutuneita muun muassa työaika-kustannuksia ei ole kunnille yleensä korvattu. Kaikissa valvontahankkeissa ei oteta näytteitä, jolloin kustannuksia näytteiden ostopaikoista tai analysoinnista ei muodostu.

Viivästyskorke

Ympäristöterveydenhuollon lakien mukaan kuntien toiminnanharjoittajilta perimät maksut ovat ulosottokelpoisia, mutta niistä ei ole mahdollisuutta periä viivästyskorke. Korkeakorkia ei sovelleta julkisoikeudellisesta perusteesta johtuvaan velkasuhteeseen (korkolaki 1 §).

Korkolakin edellinen muutos on tullut voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2007. Muutoksella on toimeenpantu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/35/EY kaupallisissa toimissa tapahtuvien maksuviivästysten torjumisesta. Direktiivillä säännellään kaikkia tavarain ja palvelun toimittamista korvausta vastaan koskevia toimia riippumatta siitä, ovatko ne yritysten vai viranomaisten välisiä. Direktiivin tarkoitus on torjua maksuviivästyksiä ja väärinkäytöksiä, jotka parantavat velallisen maksuvalmiutta velkojan kustannuksella.

Kuntien ympäristöterveydenhuollon viran-

omaisten toteuttaman valvonnan maksullisuutta on laajennettu vuonna 2006 voimaantulleilla lakimuutoksilla. Kunnallisen ympäristöterveydenhuollon valvonnan maksullisuuden laajentamista selvittänyt työryhmä (STM työryhmämuistioita 2003:30) arvioi, että maksujen kokonaismäärä olisi noin 12,5 miljoonaa euroa vuodessa.

Ympäristöterveydenhuollon laeissa toiminnanharjoittajalta perittäviksi säädetty maksut ovat julkisoikeudellisia maksuja, joihin ei sovelleta korkolakia. Viivästyskoron asettaminen julkisoikeudelliselle maksulle edellyttää, että asiasta säädetään erikseen maksua koskevassa laissa.

Nykyisten säännösten perusteella toiminnanharjoittajalta ei voida periä viivästyskorke suorituksen viivästyessä. Tämä on voinut eräissä tapauksissa johtaa siihen, että maksujen suorittamista on tarkoituksellisesti lykätty mahdollisimman pitkälle. Palveluja järjestävien kuntien ja kuntayhtymien kannalta maksujen viivästyminen aiheuttaa ylimääräistä työtä silloin, kun maksuja joudutaan perimään useaan otteeseen. Lisäksi maksujen viivästyminen aiheuttaa perimiskustannuksia ja korkotappioita.

Kuntien toiminnanharjoittajilta perimät maksut ovat pääsääntöisesti pieniä, mikä osittain johtaa siihen, että ne jäävät tavallista useammin epähuomiossa maksamatta ja ajautuvat tarpeettomasti ulosottomenettelyyn.

Ympäristöterveydenhuolto puolustusvoimissa

Terveydensuojelulain 7 §:n mukaisesti kunnan terveydensuojeluviranomainen vastaa kunnan alueella terveydensuojelun tehtävistä. Terveydensuojelulain 3 §:n mukaan terveydensuojelusta on lisäksi voimassa, mitä terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa säädetään. Terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 2 §:n mukaan puolustusvoimien järjestämään terveydenhoitoon kuuluu myös ympäristöterveydenhuolto, joka sisältää tällöin myös terveydensuojelulain mukaisten tehtävien järjestämisen. Yhdessä edellä mainitut lait tarkoittavat sitä, että puolustusvoimien tulee huolehtia alueellaan siitä, että ter-

veydensuojelulain mukaiset tehtävät hoidetaan, mutta terveydensuojelusta vastaava viranomainen (kunnan terveydensuojeluviranomainen) on myös puolustusvoimien alueella kunnan johtosäännössä siihen tehtävään määrätty viranomainen samoin kuin sen alaiset viranhaltijat.

Käytännössä puolustusvoimat ja kunnan terveydensuojeluviranomaiset ovat sopineet valvonnan käytännön järjestämisestä puolustusvoimien alueella yleensä sillä periaatteella, että kunnat valvovat niitä kohteita, joihin siviilitkin pääsevät (esimerkiksi sotilaskodit, kerhot, vesilaitokset ja joissakin tapauksissa uimahallit) ja puolustusvoimat niitä kohteita, joihin siviilit eivät pääse (esim. majoittuminen, leirialueet, kokoontumistilat). Puolustusvoimien henkilökunta voi täten terveydensuojelulain 45 §:n nojalla tehdä käytännön valvontaa. Tämä on ollut mahdollista, koska puolustusvoimilla on ollut käytettävissään terveydensuojelulain valvontaan erikoistunut, asiantuntevaa henkilöstöä. Molemmissa edellä tarkoitetuissa tapauksissa kunnan terveydensuojeluviranomainen kuitenkin antaa terveydensuojelulain mahdollistamat määräykset, jos valvonnan yhteydessä havaitaan merkittäviä epäkohtia.

Puolustusvoimilla on valvontaan vaatimukset täyttävä henkilöstö. Puolustusvoimat on huolehtinut vastaavista tehtävistä tähänkin asti terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain perusteella. Terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun asetuksen 6 §:n mukaan puolustusvoimien järjestämään ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvasta elintarvike-, vesi- ja ympäristöhygienian valvonnasta, ohjauksesta sekä koulutuksesta huolehtivat sotilaseläinlääkärit.

Terveydensuojelulain sekä terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain ja asetuksen säännökset terveydensuojelusta puolustusvoimissa ovat aiheuttaneet jonkin verran epäselvyyksiä erityisesti viranomaismääräysten antamiseen sekä puolustusvoimien ja terveydensuojeluviranomaisten väliseen tehtävänjakoon liittyen. Joissakin tapauksissa puolustusvoimien alueella sijaitsevien kohteiden käytännön valvonta on ollut päällekkäistä terveydensuojeluviranomaisten kanssa.

Elintarvikelainsäädännön uudistamisen yhteydessä uuteen elintarvikelakiin otettiin säännös (34 §), jonka mukaan puolustusvoimat voivat huolehtia kaikista elintarvikelain mukaisista tehtävistä puolustusvoimien alueella. Tämä tarkoittaa sitä, että puolustusvoimat voi toimia myös elintarvikelaisissa tarkoitettuna elintarvikevalvontaviranomaisena, joka voi antaa määräyksiä elintarvikelain nojalla.

Laivojen saniteettitoimenpiteistä vapauttamistarkastukset

Kunnan terveydensuojeluviranomainen valvoo terveydensuojelulain nojalla terveydellisiä olosuhteita kunnissa. Valvontaa kuuluu muun muassa asuntojen ja yleisten oleskelutilojen terveydelliset olosuhteet, talousveden laatu ja jätehuollon hygieniat.

Terveyssäännöstöllä kumotun Kansainvälisen terveyssäännösten N:o 2 nojalla 1991 lakkautettu Lääkintöhallitus on nimennyt satamat (10 kpl), joiden tehtävänä on tehdä tarkastuksia ja antaa todistuksia laivarottien hävittämisestä tai hävittämisen tarpeettomuudesta. Kansainvälinen terveysjärjestö on antanut vuonna 1998 soveltamisohjeet satamalaitoksille terveydenhoitosäännösten N:o 2 soveltamisesta laivatarkastuksiin. Terveys-säännöstössä N:o 2 ei selvästi määritelty, koska sopimusvaltiossa tekee asianomaiset tarkastukset. Tarkastukset on Lääkintöhallituksen suositukseen pohjautuen tehnyt pääsääntöisesti kunnan terveystarkastaja ilman että terveydensuojelulaissa tai sen edeltäjässä terveydenhoitolaissa olisi ollut nimenomaista säännöstä terveystarkastajan toimivallasta kyseisessä asiassa.

Uudessa terveyssäännöstössä on selkeästi määritelty, että laivojen saniteettitoimenpiteisiin kohdistuvat tarkastukset tulee tehdä toimivaltaisen viranomaisen toimesta. Terveys-säännöstö on tullut voimaan 15 päivänä kesäkuuta 2007. Sopimusvaltioilla on viiden vuoden siirtymäaika terveyssäännösten toimeenpanemiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö on satamakaupunkien terveydensuojeluviranomaisia kuultuaan antanut heille ohjeet, joiden mukaan tarkastuksia jatkettaisiin Lääkintöhallituksen ohjeisiin perustuen siihen saakka, kunnes toimivaltainen viran-

omainen on määritelty terveydensuojelulais-
sa. Tarkastukset tehtäisiin ja laivojen sani-
teettitoimenpiteistä vapauttamisesta koskevat
todistukset annettaisiin terveyssäännösten 3
liitteen mukaisilla uusilla lomakkeilla, jotka
sosiaali- ja terveysministeriö on toimittanut
satamakaupunkien käyttöön joulukuussa
2007.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on selkeyttää keskus-
viranomaisten ja kuntien välistä vastuunjako-
kustannuksista, jotka liittyvät ympäristöter-
veydenhuollon keskusviranomaisen lakisää-
teisiin tehtäviin, jotka keskusviranomainen
tietyin hankkeen osalta esittää kunnan toi-
meenpantavaksi. Esityksellä korvattaisiin
kunnille ylimääräisestä työstä aiheutuneet
kustannukset sekä lisättäisiin kunnille mah-
dollisuus viivästyskoron perimiseen valvon-
taan liittyvistä julkisoikeudellisista maksuis-
ta.

Esityksen tavoitteena on lisäksi siirtää ter-
veydensuojelulain mukaista viranomaisval-
vontaa puolustusvoimien alueella kunnan
terveydensuojeluviranomaiselta puolustus-
voimille niiden valvontakohteiden osalta,
joihin kunnan terveydensuojeluviranomaisen
pääsy on vaikeaa turvallisuussyistä. Tavoit-
teena on myös laajentaa kunnan terveyden-
suojeluviranomaisen toimivaltaa niihin ter-
veydensuojelulain soveltamisalaan liittyviin
tehtäviin, jotka Suomen on toimeenpantava
terveyssäännösten perusteella.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Terveydensuojelulakiin, elintarvikelakiin,
kemikaalilakiin, toimenpiteistä tupakoinnin
vähentämiseksi annettuun lakiin, jäljempänä
tupakkalaki, sekä kulutustavaroiden ja kulut-
tajapalvelusten turvallisuudesta annettuun la-
kiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka
mukaan valtion tulisi korvata kunnalle kus-
tannukset, jotka aiheutuvat keskusviran-
omaisten kunnille toimeenpantavaksi esite-

tyistä tehtävistä, jotka on säädetty ympäristö-
terveydenhuollon keskusviranomaisen tehtä-
väksi.

Lakeihin ehdotetaan lisättäväksi myös kun-
nan tarkastuksista perimien julkisoikeudellisten
maksujen viivästyskorkea koskeva sään-
nös.

Terveydensuojelulakiin ehdotetaan lisättä-
väksi säännös, jonka mukaan puolustusvoi-
mat vastaisivat kunnan terveydensuojeluvir-
anomaisen tehtävistä puolustusvoimien soti-
laallisissa harjoituksissa, maanpuolustuksen
kannalta salassa pidettävissä kohteissa sekä
sotilaallisessa kriisinhallinnassa ulkomailla.
Terveydensuojelulakiin ehdotetaan lisättä-
väksi myös säännös, jonka mukaan kunnan
tehtävänä olisi huolehtia alueella terveyden-
suojelulain soveltamisalaan liittyvien Euroo-
pan unionin asetusten valvonnan lisäksi ter-
veyssäännösten 20 ja 39 artikloissa tarkoite-
tuista tehtävistä.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Keskusviranomaisten kunnille esittämät
hankkeet

Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat kes-
kusviranomaisten toimintaan suhteessa kun-
tiin. Esitetyt säädösmuutokset selkeyttävät
valvontaa ja siitä aiheutuvien kustannusten
jakoa ja kohdentamista.

Kuntien suorittama ympäristöterveyden-
huollon laeissa säädetty säännöllinen valvon-
ta on tullut maksulliseksi kokonaisuudessaan
vuoden 2007 alusta. Kunnat perivät toimin-
nanharjoittajilta maksun riskinarviointiin pe-
rustuen kaikkiin valvontakohteisiin kohdiste-
tusta valvontasuunnitelman mukaisesta sään-
nöllisestä valvonnasta.

Keskusviranomaiset voivat esittää toimi-
alakohtaisessa valvontaohjelmassaan kuntien
tehtäväksi hankkeita, jotka voidaan sisällyt-
tää kunnan valvontasuunnitelmaan. Näissä
tapauksissa hankkeet liittyvät usein toimialan
painopistealueisiin ja niiden tarkoitus on en-
sisijaisesti ohjata ja kohdentaa kunnan toi-
meenpanemaa säännöllistä valvontaa. Käy-
tännössä on kysymys hankkeista, jotka sisäl-

tävät valvontaa, joka kuntien tulisi keskusviranomaisen esittämästä hankkeesta riippumatta oma-aloitteisesti toimeenpanna kohteisiin. Edellä mainitusta syystä hankkeiden kustannukset tulevat toiminnanharjoittajan maksettavaksi, mutta eivät aiheuta toiminnanharjoittajalle lisäkustannuksia. Kustannukset voivat jopa pienentyä keskusviranomaisten ohjeiden helpottaessa valvonnan valmistelua kunnissa.

Edellisen lisäksi keskusviranomaisen voi esittää kunnan osallistumista valvontaprojektiin, jonka sisältämät tehtävät kuuluvat kunnan valvontaviranomaisen toimivaltaan, mutta esimerkiksi aikataulusyistä projektia ei ole ehditty sisällyttää kunnan valvontasuunnitelmaan. Jos kunta osallistuu tällaiseen projektiin, kustannuksista vastaa kunta.

Keskusviranomaiset voivat esittää toimialakohtaisessa valvontaohjelmassaan tai niiden ulkopuolella kuntien tehtäviksi hankkeita, jotka ovat lain mukaan yksinomaan keskusviranomaisen tehtäviä, jolloin niistä ei voida periä maksua toiminnanharjoittajalta. Tällä hetkellä keskusviranomaiset ovat usein vastanneet tällaisten hankkeiden mahdollisista laboratoriokustannuksista, mutta eivät juuri muista kustannuksista. Ympäristöterveydenhuollon lakeihin ehdotettava säännös valtion korvausvelvollisuudesta edellä mainittujen hankkeiden osalta merkitsisi sitä, että keskusviranomaisten tulisi täysimääräisesti vastata hankkeiden toimeenpanokustannuksista mukaan lukien näytteenotto-, tarkastus- ja työaikakustannukset. Keskusviranomaiset esittävät edellä mainittuja hankkeita yhteensä vain muutamia vuodessa, joten keskusviranomaisille tuleva kustannusten lisäys ei olisi merkittävä. Toisaalta kuntien osalta esitys tarkoittaisi sitä, että he saisivat täysimääräisen korvauksen siitä työstä, joka tehdään keskusviranomaisen esittämien hankkeiden toimeenpanemisesta silloin, kun hanketta ei voida katsoa kunnan säännölliseen valvontaan kuuluvaksi.

Valtion korvattavaksi tulevat kustannukset rahoitettaisiin asianomaisten keskusvirastojen toimintamenojärärahöista valtionalouden kehysten puitteissa.

Keskusviranomaisen korvausvelvollisuus ei kuitenkaan koskisi akuuttia, pikaisia valvontatoimenpiteitä vaativaa valvontaa, johon

kunnan valvontaviranomaisella on toimivaltaisena viranomaisena oltava riittävä valmius. Akuuteissa tilanteissa esitys toimenpiteisiin ryhtymisestä voi tulla keskusviranomaiselta esimerkiksi tapauksissa, joissa kunnan viranomaisen ei tunnista tilanteen vakavuutta. Edellä mainituissa tilanteissa valvonnasta aiheutuneista kustannuksista vastaa kunta.

Keskusviranomaisille taloudelliset vaikutukset eivät tulisi olemaan merkittävät, koska käytännössä esityksen kriteerit täyttäviä hankkeita ei ole paljon.

Esityksestä keskusviranomaisille aiheutuvat keskimääräiset vuosittaiset lisäkustannukset kunnille kohdennettavista hankkeista voidaan säädöskohtaisesti arvioida seuraavasti:

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

- terveydensuojelulaki	10 000 euroa
- kemikaalilaki	5 000 euroa
- tupakkalaki	5 000 euroa

Kuluttajaviraston, eikä Elintarviketurvallisuusviraston tiedossa ole tällä hetkellä ehdotuksen mukaisia hankkeita, minkä vuoksi kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetusta laista ja elintarvikelaista johtuvien hankkeiden kustannuksia ei voida arvioida.

Viivästyskorke

Viivästyskorkeoa koskevan säännöksen sisällyttäminen ympäristöterveydenhuollon lakeihin olisi perusteltua maksuviivästysten torjumiseksi. Viivästyskorolla ei olisi vaikutusta toiminnanharjoittajalle aiheutuviin kustannuksiin, jos maksut suoritetaan eräpäivään mennessä. Viivästyskorosta säättäminen tehostaisi kunnille ja kuntayhtymille tulevien maksujen perintää ja alentaisi perintätoimesta aiheutuvia kustannuksia ja tappioita.

Saniteettitoimenpiteistä vapauttamista koskevien todistusten myöntäminen laivoille

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen edustaja on pääsääntöisesti Lääkintöhallituksen suosituksen perusteella myöntänyt lai-

voille saniteettitoimenpiteistä vapauttamista koskevia todistuksia eli niin sanottuja rotta-todistuksia. Tästä johtuen ehdotettu lakimuutos ei vaikuttaisi kunnan terveydensuojeluviranomaisen resurssitarpeeseen. Ehdotettu lakimuutos velvoittaisi kunnat perimään saniteettitoimenpiteistä vapauttamista koskevan todistuksen myöntämisestä maksun terveys-säännösten 41 artiklan mukaisesti. Maksuista saaduilla tuloilla kunnat kattaisivat laivoihin suoritettua tarkastuksesta ja todistuksen myöntämisestä aiheutuvat kustannukset.

4.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ensisijaisesti kuntien vastuulla oleva ympäristöterveydenhuollon lakien toimeenpano ja sen perusteella tehtävä viranomaisvalvonta tulee olla terveyshaittoja ennalta ehkäisevää, suunnitelmallista sekä vuosittain laadittavaan kunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaan pohjautuvaa. Säännöllisen valvonnan tulisi olla hyvin suunniteltua ja oikein kohdennettua. Valvontasuunnitelmaan sisällytetystä valvonnasta kunta voi periä maksun toiminnanharjoittajalta.

Keskusviranomaisten laatimat toimialakohtaiset valtakunnalliset valvontaohjelmat ohjaavat kuntien valvontasuunnitelmien tekoa. Valvontaohjelmiin sisällytettävät valvonta- ja näytteenottohankkeet voidaan kohdistaa vain osaan kunnista. Kun kuntien säännölliseen valvontaan sisällytettäväksi tarkoitetut keskusviranomaisten esittämät näytteenotto- ja valvontahankkeet olisi sisällytetty keskusviranomaisten toimialakohtaisiin valtakunnallisiin valvontaohjelmiin, pystyisivät kunnat ottamaan ne huomioon suunnitellessaan muuta säännöllistä valvontaansa.

Esityksellä selkeytettäisiin sitä, milloin keskusviranomaisen kuntien toimeenpantavaksi esittämistä tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä ja muista tehtävistä, jotka on säädetty ympäristöterveydenhuollon keskusviranomaisen tehtäväksi, kunnat voisivat periä tehtäviin liittyvät kustannukset keskusviranomaisilta. Kustannukset eivät täten jäisi kuntien vastuulle silloin, kun tehtävät kuuluvat lain mukaan keskusviranomaisen toimivaltaan.

Puolustusvoimien ympäristöterveydenhuol-

lon järjestämisen osalta esitys tarkentaisi puolustusvoimien asemaa valvontaviranomaisena. Puolustusvoimien ja kunnan terveydensuojeluviranomaisen keskinäinen vastuuja selkeytettäisiin.

Terveyssäännösten 39 artiklan mukaan todistukset laivojen saniteettitoimenpiteistä vapauttamisesta ja saniteettitoimenpiteistä tulee olla toimivaltaisen viranomaisen myöntämiä. Esityksellä laajennettaisiin terveydensuojelulain mukaista kunnan toimivaltaa koskemaan terveydensuojelulain soveltamisalaan kuuluvien Euroopan unionin asetusten valvonnan lisäksi terveyssäännösten 20 ja 39 artiklassa tarkoitettuja tehtäviä. Esitys varmistaisi, että kansainväliset velvoitteista johtuvat terveydensuojelulain soveltamisalaan kuuluvat tehtävät suorittaisi viranomaisen, jolla kansallisen lain toimeenpanon perusteella on asian- tuntemus mainittujen tehtävien suorittami- seen.

5. Asian valmistelu

Lakimuutosehdotukset on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Esitysehdotuksesta on pyydetty lausunnot maa- ja metsätalousministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, puolustusministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, Elintarviketurvallisuusvirastolta, Kuluttajavirastolta, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselta, Kansanterveyslaitokselta, Merenkululaitokselta, Pääesikunnan terveydenhuolto-osastolta, lääninhallituksilta, Suomen Kuntaliitto ry:ltä, Kunnalliselta ympäristö- ja terveydenhoitoyhdistys ry:ltä, Eläinlääkärihygienikkoyhdistys ry:tä, Ympäristö- ja terveysalan tekniset ry:ltä, Suomen varustamoyhdistys ry:ltä, Rahtialusyhdistys ry:ltä, Suomen matkustajalavayhdistys-Passagerfartygsföreningen i Finland ry:ltä, Helsingin kaupungin ympäristökeskukselta, Haminan kaupungin terveysvalvonnalta sekä Pyhäjärvisuudun ympäristölautakunnalta. Lausuntoja on saatu yhteensä 19 kappaletta.

Maa- ja metsätalousministeriö on esittänyt elintarvikelain 71 §:ää tarkennettavaksi siten, että kunnalle korvataan kustannukset Elintarviketurvallisuusviraston kuntien toi-

meenpantavaksi ohjaamista hankkeista, jotka kuuluvat valtakunnallisen elintarvikevalvontaohjelman mukaisiin valvonta- ja seurantaohjelmiin, Elintarviketurvallisuusviraston valvontasuunnitelmissa kuvattuihin hankkeisiin taikka muutoin annetaan Elintarviketurvallisuusviraston aloitteesta taikka Elintarviketurvallisuusvirastolle kuuluvan tehtävän hoitamiseksi esimerkiksi kansainvälisistä ja kansallisista tarpeista syntyvät ennalta arvaamattomat tehtävät. Lisäksi olisi selvitetävä, onko tarkoitus korvata kunnille myös lääninhallitusten pyytämät palvelut. Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan analyysit ja näytteenotot voitaisiin korvata, jos niiden otto ei kuulu elintarvikelaissa säädettyihin kunnan tehtäviin.

Työ- ja elinkeinoministeriö on esittänyt kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 20 §:n momenttia muutettavaksi siten, että Kuluttajavirasto korvaisi kunnille sellaiset valvontaan liittyvät kustannukset, jotka ovat yksinomaan sen vastuulla kuten EU:n vakavia vaaroja koskeva tietojenvaihtojärjestelmä (Rapex) ja kosmetiikkarekisterin ylläpitäminen. Lisäksi Kuluttajavirasto voisi korvata kulutustavaravalvonnassa esimerkiksi kunnan viranomaisen vaatiman näytteen hinnan (ei kuitenkaan viranhaltijan työaikaa, joka näytteenottamiseen menee).

Valtiovarainministeriö on esittänyt lausunnossaan, että maksusäännöksiä tulisi ensisijaisesti tarkentaa siten, että kunnilla olisi selkeästi mahdollisuus periä maksuja myös keskusviranomaisten määräämistä kertaluonteisista toimenpiteistä. Jos tehtävä olisi sellainen, että maksun periminen toiminnanharjoittajalta ei olisi mahdollista, kunnalle tulisi suorittaa erillinen korvaus. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan esitysluonnoksen kustannusvaikutusten arviointia olisi tarkennettava euromääräisillä arvioilla. Lisäksi valtiovarainministeriö esittää viiden euron viivästysmaksun käyttöönottoa, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Oikeusministeriö on esittänyt, että terveydensuojelulain 6 §:n termi ”kansainvälinen sopimus” olisi korvattava ilmaisulla ”kansainvälinen velvoite”. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan terveydensuojelulain 60 §:n mukainen kustannusvastaavuusperiaa-

te vastaa perustuslakivaliokunnan tapauskäytäntöä.

Puolustusministeriö on esittänyt lausunnossaan, että puolustusvoimille siirrettäisiin kunnan terveydensuojeluviranomaisen tehtävät puolustusvoimien valvontaan kuuluvissa kohteissa. Näitä kohteita ovat puolustusvoimien sotilaalliset harjoitukset, maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävät kohteet sekä sotilaallinen kriisinhallinta ulkomailla. Puolustusministeriön näkemyksen mukaan ainoastaan puolustusvoimien terveydensuojelutehtäviä hoitavalle viranhaltijalle voitaisiin säätää tutkintovaatimus. Tämä ei koskisi kriisinhallintaoperaatioissa ulkomailla olevia reserviläisiä.

Pääesikunnan terveydenhuolto-osasto on esittänyt, että terveydensuojelulakiin tulisi sisällyttää elintarvikelain 34 §:n 3 momenttia vastaava säännös terveydensuojelulain mukaisten valvontatehtävien hoitamisesta puolustusvoimien alueella ympäristöterveydenhuollon valvontatehtävien toimeenpanon yhdenmukaistamiseksi puolustusvoimien alueella.

Suomen Kuntaliitto ry katsoo lausunnossaan, että terveydensuojelulain 6 §:ssä olisi rajattava se, minkä kansainvälisen velvoitteen mukaisia tehtäviä kunnan viranomaisen tehtäviin kuuluu. Suomen Kuntaliitto ry:llä ei myöskään ole huomautettavaa siihen, että puolustusvoimat huolehtii kunnan terveydensuojeluviranomaiselle säädetyistä tehtävistä puolustusvoimien valvontaan kuuluvien kohteiden osalta.

Kuluttajavirasto on esittänyt lausunnossaan työ- ja elinkeinoministeriön kanssa vastaavan sisältöistä kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 20 §:ää. Lisäksi Kuluttajavirasto on todennut lausunnossaan, että esitykseen ei tulisi sisällyttää korvausvelvollisuutta valvonnasta, joka ei sisälly kunnan valvontasuunnitelmaan (ns. erityistilanteet, onnettomuudet ja vakavat läheltä piti -tilanteet tai palvelusta aiheutuviin riskien nopea lisääntyminen esim. palvelun käyttäjämäärä kasvaa yllättäen huomattavasti). Lisäksi Kuluttajavirasto esittää harkittavaksi, pitäisikö puolustusvoimista säätää toimivaltainen valvontaviranomainen alueellaan myös tuoteturvallisuuslainsäädännön nojalla, esimerkiksi varuskuntien ja harjoi-

tusalueiden uimarannat ja –paikat, uimahallit, kuntosalit; sotilaallisen palveluksen ulkopuolella näitä palveluita käyttävät varusmiehet, reserviläiset, puolustusvoimien henkilöstö, varuskunta-alueella asuvat siviilit ja niin edelleen .

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus on esittänyt terveydensuojelulain 50 §:ää ja tupakkalain 25 a §:ää tarkennettaviksi koskemaan valtion vastuulla olevaa valvontaa tai valtion erityisessä intressissä olevia toimia, jotka joudutaan toteuttamaan tilaustyönä kunnilta oman sopivan henkilöresurssin puuttuessa. Esityksessä tulisi täsmentää, mitä kustannuksia korvataan kunnille. ”Avoin valtakirja” kaikkien tarkastuksesta aiheutuvien kulujen korvaamiseen kunnille voisi johtaa valtiolle aiheutuvien kustannusten kasvuun, mihin talousarviossa on mahdollonta varautua ennalta

Elintarviketurvallisuusvirasto on esittänyt elintarvikelain 71 §:ää tarkennettavaksi siten, että kustannusten korvaaminen ei koskisi elintarvikelain 30 §:ssä tarkoitettua näytteenottoa. Rajanvetoa lakisääteisten tehtävien ja korvattavien tehtävien välillä olisi selkeytettävä esitysehdotuksessa.

Oulun lääninhallitus katsoo, että terveydensuojelulain 7 §:n esityksestä ei käy ilmi, siirtykö puolustusvoimien käsiteltäväksi

myös terveydensuojelulain 13 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten käsittely ja päätöksenteko ja pitääkö puolustusvoimien laatia kunnan valvontasuunnitelmaa vastaava suunnitelma ja mikä taho suunnitelman ja sen toteutumisen arvioisi. Oulun lääninhallitus esittää lisäksi terveydensuojelulain 7 §:ään tarkennettavaksi puolustusvoimien valvontaan kuuluvat kohteet. Oulun lääninhallituksen mukaan esityksessä olisi selkeytettävä lakisääteisten ja korvattavien tehtävien välistä suhdetta (terveydensuojelulain 50 §, kemikaalilain 60 §, tupakkalain 25 a §, elintarvikelain 71 § ja kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 20 §).

Eläinlääkärihygieenikkojen yhdistys ry katsoo, että kunnan terveydensuojeluviranomaisen tehtäväksi annettavat kansainvälisten sopimusten kohdat tulee yksilöidä.

Pyhäjärvisuodan ympäristötoimisto näemyksen mukaan esitykseen pitäisi selkeyttää kunnan valvontasuunnitelmaan kuuluvan tutkimuksen sekä valtion määräämän tutkimuksen rajapintaa, jotta kustannustenjaossa ja laskutuksissa ei olisi epäselvyyksiä.

Lausunnoissa esitetyt huomiot on pyritty mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon esityksen viimeistelyssä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1.1. Terveydensuojelulaki

6 §. *Kunnan terveydensuojelutehtävät.* Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kunnan tehtävänä olisi terveydensuojelulaissa säädettyjen tehtävien lisäksi huolehtia alueellaan lain soveltamisalaan liittyvien Euroopan yhteisön asetusten noudattamisen valvonnasta sekä Maailman terveysjärjestön kansainvälisen terveyssäännösten (2005) (SopS 51/2007) 20 ja 39 artiklan mukaisten todistusten myöntämisestä liitteessä 3 olevan mallin mukaisesti.

Suomen vuonna 2006 ratifioiman ja siten Suomea sitovan terveyssäännösten 20 ja 39 artiklassa tarkoitettujen todistusten myöntämisen laivojen saniteettitoimenpiteistä vapauttamisesta liitteessä 3 olevan mallin mukaan kuuluisi tämän lain soveltamisalaan ja olisi siten kunnan terveydensuojeluviranomaisen tehtävä niissä kunnissa, joiden satamissa on ulkomaanliikennettä.

7 a §. *Puolustusvoimien terveydensuojelutehtävät.* Uudessa 7 a §:ssä säädettäisiin puolustusvoimien velvollisuudesta hoitaa terveydensuojeluviranomaiselle säädettyjä tehtäviä puolustusvoimien sotilaallisissa harjoituksissa, maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävissä kohteissa sekä sotilaallisessa kriisinhallinnassa ulkomailla.

Puolustusvoimien toiminta keskittyisi jatkossa entistä selkeämmin ydintoimintaan ja esimerkiksi ruokahuolto siirtyy puolustusvoimien kumppaneiden hoidettaviksi. Ympäristöterveydenhuollon painopiste siirtyy leirijä sotaharjoitustoimintaan, poikkeusolojen ympäristöterveydenhuollon suunnitteluun, alusten, vaikeapääsyisten ja salassa pidettävien kohteiden sekä kansainvälisen kriisinhallinnan ympäristöterveydenhuoltoon jayhteiskunnan elintärkeiden toimintojen strategiassa esiin tuleviin ympäristöterveydellisiin kysymyksiin. Puolustusvoimien valvontaan kuuluisivat siten

1) sotaharjoitukset ja ampumaleirit, pysyvien ja tilapäisten harjoitusalueiden kohteet;

2) puolustusvoimien turvaluokittelemat kohteet, jotka vaativat erityisluvan, kuten johtokeskukset ja alukset; sekä

3) kohteet sotilaallisissa kriisinhallintaoperaatioissa ja sotilaallisen kriisinhallinnan koulutuksessa sekä harjoituksissa ulkomailla.

Muissa puolustusvoimien kohteissa, kuten kasarmien majoitus-, koulutus- ja urheilutiloissa, terveydensuojeluviranomaisena toimisi kunnan terveydensuojeluviranomainen. Puolustusvoimien henkilökunta voi terveydensuojelulain 45 §:n nojalla tehdä käytännön valvontaa nykykäytännön mukaisesti myös edellä mainituissa kohteissa. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen ja puolustusvoimien valvonnasta vastaavien tulisi sopia tapauskohtaisesti yhteistyöstä näiden kohteiden käytännön valvonnasta.

Pykälän 2 momentin mukaan puolustusvoimien on laadittava vastuullaan olevaa terveydensuojelua koskeva valvontasuunnitelma, johon sovelletaan, mitä terveydensuojelulain 6 §:n 2 momentissa säädetään kunnan terveydensuojelun valvontasuunnitelmasta. Jotta myös puolustusvoimien vastuulla oleva valvonta olisi suunnitelmallista ja laadukasta, tulisi myös puolustusvoimien laatia kunnan terveydensuojelun valvontasuunnitelmaa vastaava suunnitelma.

Pykälän 3 momentin mukaan terveydensuojelun valvontatehtäviä hoitavalta kunnalliselta viranhaltijalta vaadittu pätevyys koskisi yhtäläisesti myös puolustusvoimien viranhaltijaa. Puolustusvoimien viranhaltijalla olisi täten oltava soveltuva korkeakoulu- tai ammattikorkeakoulututkinto taikka teknillinen opistotason tutkinto. Soveltuvaa tutkintoa vaadittaisiin ainoastaan puolustusvoimien virassa olevalta terveydensuojelulain valvontatehtäviä hoitavalta valvontahenkilöstöltä. Sotilaallisissa harjoituksissa Suomessa ja sotilaallisen kriisinhallinnan operaatioissa ulkomailla ympäristöterveydenhuollon valvontatehtäviä hoitaisivat käytännössä myös reserviläiset, joilla ei välttämättä ole momentissa edellytettyä soveltuvaa tutkintoa.

50 §. *Maksut.* Pykälä ehdotetaan muutettavaksi säädösteknisen selkeyden vuoksi koko-

naan.

Pykälän 1 momentin mukaan tämän lain mukaisten valtion suoritteiden maksullisuuden osalta noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään. Kunnan tulisi määritellä suoritteistaan perimät maksut siten, että ne vastaavat enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. Kunnan teettäessä tutkimuksia tai selvityksiä ulkopuolisella asiantuntijalla tai laboratoriossa kustannukset perittäisiin asiakkaalta enintään todellisten kustannusten mukaisina. Momentti vastaa voimassaolevan lain 1 momenttia eikä siihen ehdoteta muutoksia.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kunnan olisi perittävä maksu 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista, näytteenotoista ja tutkimuksista sekä mainitun pykälän nojalla myöntämistään todistuksista. Lisäyksenä nykytilaan toiminnanharjoittajalta perittäisiin esitetyn 6 §:n 5 momentin nojalla maksu terveyssäännösten 20 ja 39 artiklan mukaisten todistusten myöntämisestä. Terveysäännösten 39 artiklassa säädetään kansainvälisessä liikenteessä olevien laivojen saniteettitoimenpiteistä sekä saniteettitoimenpiteistä vapauttamista koskevista todistuksista. Terveysäännösten 41 artiklassa säädetään todistuksista perittävistä maksuista. 41 artiklan mukaan todistuksista on perittävä maksu, mutta maksu ei saa ylittää toimenpiteistä, kuten laivan tarkastamisesta ja todistuksen kirjoittamisesta, aiheutuvia kustannuksia. Kustannusvastaavuus on määritelty pykälän 1 momentissa, joten se ei edellytä lain muuttamista.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tietyistä toiminnanharjoittajalta perittävistä maksuista. Momentti vastaa voimassa olevan lain 3 momenttia eikä siihen ehdoteta muutoksia.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin kunnan oikeudesta periä hyväksymänsä taksan mukainen maksu. Momentti vastaa voimassa olevan lain 4 momenttia eikä siihen ehdoteta muutoksia.

Pykälän 5 momentin viittaus verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annettuun lakiin (367/1961) muutettaisiin viittaukseksi nykyisen voimassa olevaan verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin (706/2007).

Pykälään esitetään lisättäväksi uusi 6 momentti, jonka mukaan valtio korvaisi kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään yksinomaan viraston tehtäviksi tai jotka liittyvät viraston ohjeiden valmisteluun.

Kun hanke, tarkastus, näytteenotto, tutkimus tai selvitys, koskee kuntien lakisääteistä valvontaa ja se sisältyy Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimialakohtaiseen valtakunnalliseen valvontaohjelmaan, hankkeen kustannuksista vastaisi voimassa olevan lain mukaan toiminnanharjoittaja eikä keskusviranomainen.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston korvattavaksi voisi tulla esimerkiksi sellainen hanke, jossa keskusviranomainen pyytää kunnilta virka-apua sellaisen valvontahankkeen toteuttamiseksi, joka kuuluu Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston yksinomaiseen toimivaltaan eikä sitä voida sisällyttää kuntien terveydensuojelun valvontasuunnitelmaan.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston korvattavaksi voisi tulla esimerkiksi sellainen hanke, jossa kunnan terveydensuojeluviranomainen antaisi virka-apua Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle avantouintipaikkojen valvontaa koskevan ohjeen valmistelussa.

Kuntavalvonnan ohjeistamiseksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voisi sopia esimerkiksi 10 kunnan kanssa, että ne valvoisivat seuraavan talven aikana tiheystyysti (esimerkiksi kerran viikossa) avantouintipaikkoja, jotka sijaitsevat kesällä käytössä olevilla uimarannalla, jonka veden laatu tunnetaan. Valvontaan voisi kuulua muun muassa näytteenotto, säätötilan kirjaaminen, jään paksuuden mittaus sekä veden lämpötila. Hankkeen tulosten perusteella Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voisi laatia avantouinnin valvontaa koskevan ohjeen muun muassa valvontatiheydestä ja analysoitavista muuttujista. Tässä esimerkiksi kunta osallistuisi maksua vastaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston avantouintipaikkojen veden laadun valvontaa koskevan ohjeen valmisteluun. Koska avan-

tuointipaikkojen veden laadun valvonta on myös kuntien lakisääteinen tehtävä, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto olisi korvausvelvollinen ainoastaan tilanteessa, jossa edellä mainitun valvontaohjeen laatimishanke olisi sellainen, että se vaatisi kunnalta enemmän työtä kuin normaali avanto-intipaikkojen säännöllinen valvonta.

50 a §. Viivästyskorko. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 50 a §, jossa säädettäisiin kunnan perimien maksujen viivästyskorosta.

Viivästyneelle määrälle saataisiin ehdotetun 50 a §:n mukaan periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan, jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei olisi suoritettu eräpäivänä. Viivästyskoron maksamisen perusteena oleva eräpäivä voisi olla pykälän mukaan aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voisi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jäisi tätä pienemmäksi.

1.2. Elintarvikelaki

71 §. Kunnan viranomaisen suoritteista perittävät maksut. Pykälään ehdotetun 3 momentin mukaan valtio korvaisi kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Elintarviketurvallisuusviraston kuntien toimeenpantaviksi ohjaamista, elintarvikevalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään Elintarviketurvallisuusviraston tehtäviksi tai jotka liittyvät säädösten tai Elintarviketurvallisuusviraston ohjeiden valmisteluun. Lain 30 §:n 4 kohdan mukaisten valvontatehtävien suorittamisesta valtio korvaisi kunnille kuitenkin ainoastaan näytteiden tutkimuskustannukset.

Kun hanke, tarkastus, näytteenotto, tutkimus tai selvitys, koskee kuntien lakisääteistä valvontaa ja se sisältyy Elintarviketurvallisuusviraston toimialakohtaiseen valtakunnalliseen valvontaohjelmaan, hankkeen kustannuksista vastaisi voimassa olevan lain mukaisesti toimija eikä keskusviranomaisen, jos hanke sisältyy kunnan valvontasuunnitelmaan.

Elintarviketurvallisuusviraston korvattavaksi voisi tulla esimerkiksi sellainen hanke, jossa Elintarviketurvallisuusvirasto pyytää kunnilta virka-apua sellaisen valvontahankkeen toteuttamiseksi, joka kuuluu kyseisen keskusviranomaisen yksinomaiseen toimivaltaan. Tällaisia hankkeita voisivat olla esimerkiksi lain 30 §:ssä Elintarviketurvallisuusvirastolle säädettyjen tehtävien toimeenpano yhdessä kunnan kanssa.

Elintarviketurvallisuusvirasto voisi pyytää kunnalta virka-apua esimerkiksi elintarvikevalvontaohjeen laatimiseksi. Kunta voisi suorittaa valvontaohjeen laatimista varten elintarvikehuoneiston tarkastuksia tai näytteenottoa, joita Elintarviketurvallisuusvirasto voisi käyttää hyväksi ohjetta laatiessaan.

Lain 30 §:n 4 kohta kuuluu Elintarviketurvallisuusviraston ja kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen rinnakkaisen toimivallan piiriin. Elintarvikelain 30 §:n 4 kohdan mukaisia erityistä asiantuntemusta vaatimia elintarvikevalvontatehtäviä ovat esimerkiksi lisäaineiden, vitamiinien, säteililyksen, vierasainejäämien ja muuntogeenisten ainesosien ja pakkausmateriaalien analysointiin ja valvontaan liittyvät tehtävät, jotka edellyttävät muun muassa vaativaa analytiikkaa. Edellä mainittuihin tehtäviin liittyvä tavanomainen elintarvikevalvonta on kunnan tehtävä. Tästä johtuen kunnan osallistuessa 30 §:n 4 kohdan toimeenpanoon yhdessä Elintarviketurvallisuusviraston kanssa, Elintarviketurvallisuusvirasto olisi korvausvelvollinen ainoastaan näytteiden tutkimisesta aiheutuneista kustannuksista.

72 §. Maksujen perintä ilman tuomiota tai päätöstä sekä viivästyskorko. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi säädösteknisen selkeyden vuoksi kokonaan. Pykälän otsikkoon ”maksujen perintä ilman tuomiota ja päätöstä” lisättäisiin ”viivästyskorko”, jolloin se vastaisi pykälän uutta sisältöä.

Pykälän 1 momentin viittaus maksuihin muutettaisiin koskemaan tässä luvussa (8 luku) tarkoitettuja maksuja sekä viittaus veron ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annettuun lakiin (367/1961) muutettaisiin viittaukseksi nykyisen voimassa olevaan verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin (706/2007). Viittaus tässä luvussa tarkoitettuihin maksuihin tässä laissa sää-

dettyjen maksujen sijasta olisi perusteltua elintarvikelain 28 §:n 4 momentissa tarkoitettujen osaamistien maksujen yksityisoikeudellisesta luonteesta johtuen. Osaamistimaksuja koskevien viivästyseuraamusten tulisi kuulua sopijapuolten sopimusvapauden piiriin.

Pykälään ehdotetun 2 momentin mukaan saataisiin viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan, jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei olisi suoritettu eräpäivänä. Eräpäivä voisi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määrätymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voisi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

1.3. Kemikaalilaki

60 §. Maksut. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi säädösteknisen selkeyden vuoksi kokonaan. Pykälään lisättäisiin säännökset viivästyskorosta sekä valtion korvauksesta keskusviranomaisen kuntien toimeenpantavaksi ohjaamien erilaisten tehtävien kustannuksista.

Pykälän 1 momentin mukaan viranomaisten tämän lain mukaisten suoritteiden maksullisuudesta ja suoritteista perittävien maksujen suuruudesta säädetään valtion maksuperustelaissa ja sen nojalla. Momentti on korjattu teknisesti. Sisällöltään se vastaa voimassa olevaa 1 momenttia.

Pykälän 2 momenttiin muutettaisiin viittaus kemikaalilain muutoksella (491/2008) voimaan tulleeseen 7 b §:ään.

Pykälän 3 momentti, jonka mukaan maksu saadaan jättää kokonaan tai osittain perimättä, jos maksu olisi kemikaalin vähäisen käytön takia tai muusta syystä kohtuuton, vastaa voimassa olevan lain 3 momenttia eikä siihen ehdoteta muutoksia.

Pykälän 4 momentin viittaus verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annettuun lakiin (367/1961) muutettaisiin viittaukseksi nykyisin voimassa olevaan verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin (706/2007).

Pykälään ehdotetun 5 momentin mukaan saataisiin viivästyneelle määrälle periä vuo-

tuista viivästyskorkoa enintään korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan, jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä. Eräpäivä voisi olla pykälän viidennen momentin mukaan aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määrätymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voisi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Pykälään ehdotetun 6 momentin mukaan valtio korvaisi kunnille kustannukset sellaisista tämän lain 5 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten eli Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja Suomen ympäristökeskuksen kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, joita ei tässä laissa ole säädetty kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen tehtäväksi. Kunnan 5 §:ssä tarkoitettu viranomaiselta perimä maksu määrättyisi samojen periaatteiden mukaisesti kuin kunnan toiminnanharjoittajiltakin perimä maksu. Kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle on kemikaalilaissa annettu tehtäviä useissa pykälissä. Näiden lakisääteisten tehtävien hoitamisesta kunta ei voi periä maksua 5 §:ssä tarkoitettua viranomaiselta, eikä näiden tehtävien hoitamiseen tarkoitettu Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tai Suomen ympäristökeskuksen ohjeistus ole tässä momentissa tarkoitettu maksullisuuden peruste. Siten esimerkiksi lain 8 d §:ssä tarkoitettu Euroopan kemikaaliviraston valvontaforumissa päätetty yhdenmukaistettu valvontahanke, tai lain 7 §:ssä tarkoitettu valtakunnallinen valvontahanke ei aiheuttaisi maksun määrätymistä 5 §:ssä tarkoitettulle viranomaiselle tämän ohjeistaessa kunnan kemikaalivalvontaviranomaista kyseisen hankkeen toteuttamisessa.

1.4. Laki toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi

25 a §. Pykälän 3 momentin mukaan valtio korvaisi kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä lais-

sa säädetään yksinomaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tehtäväksi.

Kun hanke, tarkastus, näytteenotto, tutkimus tai selvitys, koskee kuntien lakisäateistä valvontaa ja se sisältyy Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimialakohtaiseen valtakunnalliseen valvontaohjelmaan, hankkeen kustannuksista vastaisi voimassa olevan lain mukaan toiminnanharjoittaja eikä keskusviranomainen.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston korvattavaksi voisi tulla esimerkiksi sellainen hanke, jossa keskusviranomainen pyytää kunnilta virka-apua sellaisen valvontahankkeen toteuttamiseksi, joka kuuluu Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston yksinomaiseen toimivaltaan.

25 b §. Pykälän 1 momentin viittaus verojen ja maksujen perimisestä ulosottoihin annettuun lakiin (367/1961) muutettaisiin viittaukseksi nykyisen voimassa olevaan verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin (706/2007).

Pykälän 2 momentin mukaan saataisiin viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan, jos toimenpiteistä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä. Eräpäivä voisi olla pykälän toisen momentin mukaan aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voisi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

1.5. Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta

20 §. Pykälään ehdotetun 2 momentin mukaan valtio korvaisi kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Kuluttajaviraston kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista tuoteturvallisuusvalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka laissa säädetään yksinomaan Kuluttajaviraston tehtäviksi. Kun hanke, tarkastus, näytteenotto, tutkimus tai selvitys, koskee kuntien laissa säädettyä valvontaa, hankkeen kustannuksista vastaisi lain mukaan kunnan valvontaviranomainen eikä keskusviranomainen.

Kuluttajaviraston korvattavaksi voisi tulla esimerkiksi sellainen hanke, jossa keskusviranomaisen pyytäisi kunnalta virka-apua sellaisen valvontahankkeen toteuttamiseksi, joka kuuluu Kuluttajaviraston yksinomaiseen toimivaltaan. Laissa yksinomaan Kuluttajavirastolle säädettyjä tehtäviä ovat komission Rapex-tietojärjestelmän Suomen kansallisena yhteispisteenä toimiminen ja kosmetiikkarekisterin ylläpitäminen.

21 §. Ehdotetun pykälän uuden 1 momentin mukaan tämän lain mukaisten valtion suoritteiden maksullisuuden osalta noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Pykälän 2 momentin viittaus verojen ja maksujen perimisestä ulosottoihin annettuun lakiin (367/1961) muutettaisiin viittaukseksi nykyisen voimassa olevaan verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin (706/2007).

Pykälän 3 momentin mukaan saataisiin viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa eräpäivästä lukien enintään korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan, jos toimenpiteistä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä. Eräpäivä voisi olla pykälän toisen momentin mukaan aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voisi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

3. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Perustuslain 121 §:n 2 momentin mukaan kuntien hallinnon yleisistä perusteista ja kunnille annettavista tehtävistä säädetään lailla. Kuntalain 2 §:n mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa ja sille laissa säädettyt tehtävät. Kunnille ei saa antaa uusia tehtäviä tai velvollisuuksia taikka ottaa pois tehtäviä tai oikeuksia muuten kuin säätämällä siitä lailla. Lisäksi kunta voi so-

pimuksen nojalla ottaa hoitaakseen muitakin kuin itsehallintoonsa kuuluvia julkisia tehtäviä. Valtion keskushallinnon viranomaiset voisivat täten esityksen mukaisesti siirtää tehtäviään kuntien suoritettaviksi kuntien suostumuksella.

Valtion viranomaisen siirrettyä sille säädetyn tehtävän paikallistasolle, tietyille kunnalle, voisi kunta saada tehtävän suorittamisesta korvauksen kustannusvastaavuusperiaatteen mukaan valtion viranomaiselta. Kun kunta suorittaisi valtion viranomaisen sille antaman tehtävän, valtiolle tästä aiheutunut resurssisäästö tuloutettaisiin kunnalle.

Esitetyn terveydensuojelulain 6 §:n mukaan kunta antaisi laivoille terveyssäännösten edellyttämät saniteettitoimenpiteistä va-

pauttamista koskevat todistukset tekemiensä laivatarkastusten perusteella. Kyseisiä todistuksia annetaan Lääkintöhallituksen ja sittemmin sosiaali- ja terveysministeriön ohjeiden perusteella. Nykykäytäntö todistusten antamista ei täten vastaa perustuslain 119 §:n vaatimuksia, mistä syystä vapauttamistodistusten antaminen esitetään lailla säädettäväksi kunnan tehtäväksi.

Edellä olevan perusteella katsotaan, että esitykseen sisältyvät lait voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**terveydensuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä elokuuta 1994 annetun terveydensuojelulain (763/1994) 6 §:n 5 momentti ja 50 §,
 sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 5 momentti laissa 285/2006 ja 50 § laissa 691/2001 ja mainitussa laissa 285/2006, sekä
lisätään lakiin uusi 7 a ja 50 a § seuraavasti:

6 §

Kunnan terveydensuojelutehtävät

 Kunnan tehtävänä on myös huolehtia alueellaan tämän lain soveltamisalaan liittyvien Euroopan yhteisön asetusten noudattamisen valvonnasta sekä Maailman terveysjärjestön kansainvälisen terveystieteiden sääntöjen (SopS 51/2007) 20 ja 39 artiklassa tarkoitettujen todistusten myöntäminen liitteessä 3 olevan mallin mukaisesti.

7 a §

Puolustusvoimien terveydensuojelutehtävät

Puolustusvoimat huolehtii tässä laissa kunnan terveydensuojeluviranomaiselle säädettyistä tehtävistä puolustusvoimien sotilaallisissa harjoituksissa, maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävissä kohteissa sekä kriisinhallinnassa ulkomailla.

Puolustusvoimien on laadittava vastuullaan olevaa terveydensuojelua koskeva valvontasuunnitelma, johon sovelletaan, mitä 6 §:n 2 momentissa säädetään kunnan terveydensuojelun valvontasuunnitelmasta.

Terveydensuojelun valvontatehtäviä hoitavalla puolustusvoimien viranhaltijalla on oltava soveltuva korkeakoulu- tai ammattikor-

keakoulututkinto taikka teknillinen opistotason tutkinto.

50 §

Maksut

Tämän lain mukaisten valtion suoritteiden maksullisuuden osalta noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään. Kunnan tulee määritellä suoritteistaan perimät maksut siten, että ne vastaavat enintään suoritteiden tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. Kunnan teettäessä tutkimuksia tai selvityksiä ulkopuolisella asiantuntijalla tai laboratorioissa kustannukset peritään asiakkaalta enintään todellisten kustannusten mukaisina.

Kunnan on perittävä toiminnanharjoittajalta tämän lain mukaisista käsittelemistään ilmoituksista ja hakemuksista, 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista, näytteenotosta ja tutkimuksista sekä mainitun pykälän nojalla myöntämistään todistuksista hyväksymänsä taksan mukainen maksu.

Toiminnanharjoittajalta on lisäksi perittävä maksu valvontatoimenpiteistä, jotka liittyvät:

1) 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvontaan silloin, kun määräysten antaminen perustuu tä-

män lain säännösten noudattamatta jättämiseen;

2) 13 §:n ja 14 §:n 2 momentin nojalla tehtyjen ilmoitusten perusteella annettujen määräysten valvontaan;

3) 18 §:n nojalla tehdyn hakemuksen perusteella annettujen määräysten valvontaan sekä 20 §:ssä edellytettyyn talousveden laadun valvontaan ja tarkkailuun; sekä

4) 29 §:ssä edellytettyyn uimaveden säännölliseen valvontaan.

Kunnalla on lisäksi oikeus periä hyväksymänsä taksan mukainen maksu:

1) kiinteistön omistajalta asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritetusta mittauksesta, näytteenotosta, tutkimuksesta ja selvityksestä, joka liittyy 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen; sekä

2) kaivon omistajalta talousvesitutkimuksista silloin, kun kysymys ei ole 16 §:n 4 momentissa tarkoitettusta talousvettä toimittavasta laitoksesta.

Maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustan-

nukset sellaisista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään viraston tehtäviksi tai jotka liittyvät viraston ohjeiden valmisteluun.

50 a §

Viivästyskorko

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

2.

Laki**elintarvikelain 71 ja 72 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä tammikuuta 2006 annetun elintarvikelain (23/2006) 72 §, ja
lisätään 71 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 989/2007, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

71 §

Kunnan viranomaisen suoritteista perittävät maksut

Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Elintarviketurvallisuusviraston kuntien toimeenpantaviksi ohjaamista elintarvikevalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään Elintarviketurvallisuusviraston tehtäviksi tai jotka liittyvät säädösten tai Elintarviketurvallisuusviraston ohjeiden valmisteluun. Lain 30 §:n 4 kohdan mukaisten valvontatehtävien suorittamisesta valtio korvaa kunnille ainoastaan näytteiden tutkimuskustannukset.

72 §

Maksujen perintä ilman tuomiota tai päätöstä sekä viivästyskorko

Tässä luvussa tarkoitetut maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuna korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisena voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

3.

Laki**kemikaalilain 60 § muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/1989) 60 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1412/1992, 57/1999 ja 287/2006, seuraavasti:

60 §

Maksut

Viranomaisten tämän lain mukaisten suoritteiden maksullisuudesta ja suoritteista perittävien maksujen suuruudesta säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992) ja sen nojalla.

Kunnan on perittävä 7 b §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista hyväksymänsä taksan mukainen maksu. Lisäksi kunnan on perittävä toiminnanharjoittajalta maksu 7 b §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvonnasta silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen. Kunnan tulee määrätä suoritteistaan perimänsä maksut siten, että ne vastaavat suuruudeltaan enintään suoritteiden tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Maksu saadaan jättää kokonaan tai osittain perimättä, jos maksu olisi kemikaalin vähäisen käytön takia tai muusta syystä kohtuuton.

Tämän lain mukaiset maksut ja kustannukset saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä

siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Valtio korvaa kunnille kustannukset sellaisista 5 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten kuntien toimeenpantaviksi ohjaamista kemikaalivalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, joita ei säädetä kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen tehtäväksi, mutta jotka kuuluvat 5 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten tehtäviin ja jotka 5 §:ssä tarkoitettu viranomaisen erikseen ohjaa kunnalle tehtäväksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
 ta 20 .

4.

Laki**toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain 25 a ja 25 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi 13 päivänä elokuuta 1976 annetun lain (693/1976) 25 b § , sellaisena kuin se on laissa 286/2006 sekä

lisätään 25 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 286/2006, uusi 3 momentti seuraavasti:

25 a §

Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista, tupakkavalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tehtäviksi.

25 b §

Tässä laissa säädetty maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) sääde-

tään.

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

5.

Laki**kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 20 ja 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta 30 tammikuuta 2004 annetun lain (75/2004) 21 §, sekä
lisätään 20 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

20 §

Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Kuluttajaviraston kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista, tuoteturvallisuusvalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä jotka laissa säädetään yksinomaan Kuluttajaviraston tehtäviksi.

21 §

Tämän lain mukaisten valtion suoritteiden maksullisuuden osalta noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

Tässä laissa säädetyt maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyk-

sessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
 ta 20 .

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

terveydensuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä elokuuta 1994 annetun terveydensuojelulain (763/1994) 6 §:n 5 momentti ja 50 §,
sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 5 momentti laissa 285/2006 ja 50 § laissa 691/2001 ja mainitussa laissa 285/2006, sekä
lisätään lakiin uusi 7 a ja 50 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

6 §

Kunnan terveydensuojelutehtävät

Kunnan tehtävänä on myös huolehtia alueellaan tämän lain soveltamisalaan liittyvien Euroopan yhteisön asetusten noudattamisen valvonnasta.

Ehdotus

6 §

Kunnan terveydensuojelutehtävät

Kunnan tehtävänä on myös huolehtia alueellaan tämän lain soveltamisalaan liittyvien Euroopan yhteisön asetusten noudattamisen valvonnasta sekä *Maailman terveysjärjestön kansainvälisen terveyssäännösten (2005) (SopS 51/2007) 20 ja 39 artiklassa tarkoitettujen todistusten säännösten liitteessä 3 olevan mallin mukaisesti.*

7 a §

Puolustusvoimien terveydensuojelutehtävät

Puolustusvoimat huolehtii tässä laissa kunnan terveydensuojeluviranomaiselle säädetyistä tehtävistä puolustusvoimien sotilaallisissa harjoituksissa, maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävissä kohteissa sekä kriisinhallinnassa ulkomailla.

Puolustusvoimien on laadittava vastuullaan olevaa terveydensuojelua koskeva valvontasuunnitelma, johon sovelletaan, mitä 6 §:n 2 momentissa säädetään kunnan terveydensuojelun valvontasuunnitelmasta.

Terveystensuojelun valvontatehtäviä hoitavalla puolustusvoimien viranhaltijalla on oltava soveltuva korkeakoulu- tai ammattikorkeakoulututkinto taikka teknillinen opistotason tutkinto.

50 §

Maksut

Tämän lain mukaisten valtion suoritteiden maksullisuuden osalta noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään. Kunnan tulee määritellä suoritteistaan perimät maksut siten, että ne vastaavat enintään suoritteiden tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. Kunnan teettäessä tutkimuksia tai selvityksiä ulkopuolisella asiantuntijalla tai laboratoriossa kustannukset peritään asiakkaalta enintään todellisten kustannusten mukaisina.

Kunnan on perittävä toiminnanharjoittajalta tämän lain mukaisista käsittelemistään ilmoituksista, hakemuksista, 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista ja näytteenotosta sekä tutkimuksista hyväksymänsä taksan mukainen maksu.

Toiminnanharjoittajalta on lisäksi perittävä maksu valvontatoimenpiteistä, jotka liittyvät:

1) 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvontaan silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen;

2) 13 §:n ja 14 §:n 2 momentin nojalla tehtyjen ilmoitusten perusteella annettujen määräysten valvontaan;

3) 18 §:n nojalla tehdyn hakemuksen perusteella annettujen määräysten valvontaan sekä 20 §:ssä edellytettyyn talousveden laadun valvontaan ja tarkkailuun; sekä

4) 29 §:ssä edellytettyyn uimaveden säännölliseen valvontaan.

Kunnalla on lisäksi oikeus periä hyväksymänsä taksan mukainen maksu:

1) kiinteistön omistajalta asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritetusta mittauksesta, näytteenotosta, tutkimuksesta ja selvityksestä, joka liittyy 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen; sekä

2) kaivon omistajalta talousvesitutkimuksista silloin, kun kysymys ei ole 16 §:n 4 momentissa tarkoitettusta talousvettä toimit-

50 §

Maksut

Tämän lain mukaisten valtion suoritteiden maksullisuuden osalta noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään. Kunnan tulee määritellä suoritteistaan perimät maksut siten, että ne vastaavat enintään suoritteiden tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia. Kunnan teettäessä tutkimuksia tai selvityksiä ulkopuolisella asiantuntijalla tai laboratoriossa kustannukset peritään asiakkaalta enintään todellisten kustannusten mukaisina.

Kunnan on perittävä toiminnanharjoittajalta tämän lain mukaisista käsittelemistään ilmoituksista ja hakemuksista, 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista, näytteenotosta ja tutkimuksista sekä mainitun pykälän nojalla myöntämistään todistuksista hyväksymänsä taksan mukainen maksu.

Toiminnanharjoittajalta on lisäksi perittävä maksu valvontatoimenpiteistä, jotka liittyvät:

1) 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvontaan silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen;

2) 13 §:n ja 14 §:n 2 momentin nojalla tehtyjen ilmoitusten perusteella annettujen määräysten valvontaan;

3) 18 §:n nojalla tehdyn hakemuksen perusteella annettujen määräysten valvontaan sekä 20 §:ssä edellytettyyn talousveden laadun valvontaan ja tarkkailuun; sekä

4) 29 §:ssä edellytettyyn uimaveden säännölliseen valvontaan.

Kunnalla on lisäksi oikeus periä hyväksymänsä taksan mukainen maksu:

1) kiinteistön omistajalta asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritetusta mittauksesta, näytteenotosta, tutkimuksesta ja selvityksestä, joka liittyy 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen; sekä

2) kaivon omistajalta talousvesitutkimuksista silloin, kun kysymys ei ole 16 §:n 4 momentissa tarkoitettusta talousvettä toimit-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

tavasta laitoksesta.

Maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

tavasta laitoksesta.

Maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin *verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007)* säädetään.

Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään viraston tehtäviksi tai jotka liittyvät viraston ohjeiden valmisteluun.

50 a §

Viivästyskorko

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

2.

Laki**elintarvikelain 71 ja 72 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä tammikuuta 2006 annetun elintarvikelain (23/2006) 72 §, ja
lisätään 71 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 989/2007, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

71 §

Kunnan viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Kunnan on perittävä elintarvikealan toimijalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu:

- 1) elintarvikehuoneistojen ja niiden oma-
valvontasuunnitelmien hyväksymisestä;
- 2) kunnalliseen valvontasuunnitelmaan
sisältyvästä tarkastuksesta, näytteenotosta ja
näytteen tutkimisesta;
- 3) Euroopan unionin ulkopuolelle eläimistä
saatavia elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvonnasta siltä osin
kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa; sekä
- 4) elintarvikemääräysten noudattamatta
jättämiseen perustuvien 7 luvussa tarkoitettujen toimenpiteiden valvomiseksi tapahtuvasta tarkastuksesta.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, kunnan on perittävä maksu muustakin valvonnasta sekä siihen liittyvistä tarkastuksista ja tutkimuksista sellaisena kuin valvontasetuksen 27 ja 28 artiklassa säädetään.

Ehdotus

71 §

Kunnan viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Elintarviketurvallisuusviraston kuntien toimeenpantaviksi ohjaamista elintarvikevalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään Elintarviketurvallisuusviraston tehtäviksi tai jotka liittyvät säädösten tai Elintarviketurvallisuusviraston ohjeiden valmisteluun.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Lain 30 §:n 4 kohdan mukaisten valvonta-tehtävien suorittamisesta valtio korvaa kunnille ainoastaan näytteiden tutkimuskustannukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut maksut määrätään siten, että niiden suuruus vastaa enintään toimenpiteestä aiheutuneita kustannuksia, jollei valvonta-asetuksen 27 ja 28 artiklasta muuta johdu. Tarkemmat säännökset valvonta-asetuksen 27 ja 28 artiklan edellyttämistä kansallisista järjestelyistä ja maksujen suuruuden määrittämisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

72 §

Maksujen perintä ilman tuomiota tai päätöstä

Tässä laissa tarkoitettut maksut voidaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

72 §

Maksujen perintä ilman tuomiota tai päätöstä sekä viivästyskorko

Tässä luvussa tarkoitettut maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**kemikaalilain 60 § muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/1989) 60 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1412/1992, 57/1999 ja 287/2006, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

60 §

Maksut

Viranomaisten tämän lain mukaisten suoritteiden maksullisuudesta ja suoritteista perittävien maksujen suuruudesta määrätään valtion maksuperustelain (150/92) mukaisesti hallinnonaloittain asianomaisen ministeriön päätöksellä.

Kunnan on perittävä 7 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista hyväksymänsä taksan mukainen maksu. Lisäksi kunnan on perittävä toiminnanharjoittajalta maksu 7 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvonnasta silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen. Kunnan tulee määrätä suoritteistaan perimänsä maksut siten, että ne vastaavat suuruudeltaan enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Maksu saadaan jättää kokonaan tai osittain perimättä, jos maksu olisi kemikaalin vähäisen käytön takia tai muusta syystä kohtuuton.

Tämän lain mukaiset maksut ja kustannukset saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

Ehdotus

60 §

Maksut

Viranomaisten tämän lain mukaisten suoritteiden maksullisuudesta ja suoritteista perittävien maksujen suuruudesta säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992) *ja sen nojalla*.

Kunnan on perittävä 7 b §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista hyväksymänsä taksan mukainen maksu. Lisäksi kunnan on perittävä toiminnanharjoittajalta maksu 7 b §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvonnasta silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen. Kunnan tulee määrätä suoritteistaan perimänsä maksut siten, että ne vastaavat suuruudeltaan enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Maksu saadaan jättää kokonaan tai osittain perimättä, jos maksu olisi kemikaalin vähäisen käytön takia tai muusta syystä kohtuuton.

Tämän lain mukaiset maksut ja kustannukset saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin *verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007)* säädetään.

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mu-

kaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Valtio korvaa kunnille kustannukset sellaisista 5 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten kuntien toimeenpantaviksi ohjaamista kemikaalivalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, joita ei säädetä kunnan kemikaalivalvontaviranomaisen tehtäviksi, mutta jotka kuuluvat 5 §:ssä tarkoitettujen viranomaisten tehtäviin ja jotka 5 §:ssä tarkoitettu viranomaisen erikseen ohjaa kunnalle tehtäviksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .

4.

Laki**toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain 25 a ja 25 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi 13 päivänä elokuuta 1976 annetun lain (693/1976) 25 b § , sellaisena kuin se on laissa 286/2006 sekä
lisätään 25 a §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 286/2006, uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

25 a §

Kunnan on perittävä elinkeinonharjoittajalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu 14 a §:n 3 momentissa tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista ja näytteenotosta. Lisäksi kunnan on perittävä toiminnanharjoittajalta maksu 14 a §:n 3 momentissa tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvonnasta silloin, kun määräysten antaminen perustuu tämän lain säännösten noudattamatta jättämiseen.

Kunnan tulee määrätä suoritteistaan perimänsä maksut siten, että ne vastaavat suuruudeltaan enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

25 b §

Tämän lain mukaiset maksut saadaan periä ilman tuomiota ja päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

Ehdotus

25 a §

Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista, tupakkavalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tehtäviksi.

25 b §

Tässä laissa säädetyt maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästys-

korkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____.*

5.

Laki**kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain 20 ja 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta 30 tammikuuta 2004
 annetun lain (75/2004) 21 § sekä
lisätään 20 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 §

Kunta perii elinkeinonharjoittajalta ja muulta palvelun tarjoajalta kunnan hyväksymän taksan mukaisen maksun 15 §:ssä tarkoitetun valvontasuunnitelman mukaisista tarkastuksista. Kunnan tulee määritellä suoritteistaan perimänsä maksut siten, että ne vastaavat enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

20 §

Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Kuluttajaviraston kuntien toimeenpantavaksi ohjaamista, tuoteturvallisuusvalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä jotka laissa säädetään yksinomaan Kuluttajaviraston tehtäviksi.

21 §

Tämän lain mukaisten valtion suoritteiden maksullisuuden osalta noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Tässä laissa säädetty maksut voidaan periä ilman tuomiota ja päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

Tässä laissa säädetty maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin *verojen ja maksujen täytäntöönpanosta* annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*